

Οι υπογραφές των τεσσάρων αρχηγών και των αντιπροσώπων 32 κρατών κάτω από το κείμενο της συνθήκης των Βερσαλλιών, έβαλαν επίσημα την υποθήκη για τη ρεβάνς. Πίστευαν πως έκλειναν το κεφάλαιο που λεγόταν Α' Παγκόσμιος πόλεμος. Στην ουσία, άνοιγαν το μελλοντικό κεφάλαιο που θα ονομαζόταν Β' Παγκόσμιος πόλεμος: Η Γερμανία αφοπλίστηκε κι έχασε όλες τις αποικίες της. Η Γαλλία πήρε την Αλσατία και τη Λορένη. Βέλγιο και Ολλανδία μοιράστηκαν τη Ρηνανία. Η Βοημία, η Σουδητία και η Μοραβία πέρασαν στην Τσεχοσλοβακία. Εδάφη πήρε και η Πολωνία. Από τη νικημένη Γερμανία πήραν ολόκληρο τον εμπορικό στόλο, τεράστιες ποσότητες ορυκτών, μεγάλους αριθμούς ζώων. Ήταν εκδίκηση, μια συνειδητή προσπάθεια ταπείνωσης, που γέννησε το γερμανικό αίσθημα για τη ρεβάνς. Παιδί της ήταν κι ο Αδόλφος Χίτλερ (1889 - 1945).

Γεννήθηκε στο Μπραουνάου της Πάνω Αυστρίας και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στο Πασάου της Βαυαρίας και το Λιντς της Αυστρίας. Τα χτυπήματα της μοίρας άρχισαν απανωτά στα 16 του: Πρώτα έχασε και τους δυο γονείς του κι έπειτα προσβλήθηκε από περιπνευμονία που του άφησε κληρονομιά μιαν έντονη νευροπάθεια. Θέλησε να γίνει ζωγράφος αλλ' απέτυχε στις εισαγωγικές της Σχολής Καλών Τεχνών. Προσπάθησε για αρχιτέκτονας αλλά και κει απέτυχε. Βόλεψε τα όνειρά του δουλεύοντας βοηθός κτίστη και ελαιοχρωματιστής. Στα 20, κατάφερε να βρει δουλειά σχεδιαστή σε αρχιτεκτονικό γραφείο. Στα 23 του κρίθηκε ανίκανος για στράτευση. Παρ' όλα αυτά, στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο παρουσιάστηκε εθελοντής στον στρατό της Βαυαρίας. Ούτε αυτή τη φορά στάθηκε τυχερός: Εισέπνευσε δηλητηριώδη αέρια, αρρώστησε κι αποστρατεύτηκε. Στα 1919, κατατάχτηκε ως προπαγανδιστής στη Ράισβερ, το εθελοντικό στράτευμα των Γερμανών, καθώς η συνθήκη των Βερσαλλιών απαγόρευε τη διατήρηση τακτικού στρατού. Αυτή η συνθήκη και η ήττα ήταν που τον πότισαν με το δηλητήριο της ρεβάνς, καθώς από τη φύση του τσαλαβουτούσε στον υπερεθνικισμό. Αποφάσισε να ασχοληθεί με την πολιτική. Κάποιοι αναφέρουν ότι διατάχθηκε να αναμιχθεί για να παρακολουθεί τις κινήσεις μιας ομάδας ερασιτεχνών υπερεθνικιστών.

Όπως και να 'χει το ζήτημα, μπήκε στην ομάδα, στα 1919, χωρίς να έχει ιδέα για τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της εποχής του. Διέθετε, όμως, συναρπαστική ευγλωττία και άκρατο σωβινισμό. Σε λιγότερο από ένα χρόνο, στις 24 Φεβρουαρίου του 1920, ο Χίτλερ ήταν αρχηγός της ομάδας και πραγματοποιούσε την πρώτη του δημόσια εκδήλωση, στο Μόναχο, όπου διάβασε τις «25 Θέσεις» του: Ένα συνοθύλευμα από θέσεις του πανγερμανισμού, του σοσιαλισμού, του φασισμού και της θεωρίας για την ιεραρχία των φυλών. Μαζί, και ένας καινούριος όρος: «Ζωτικός χώρος». Η Γερμανία είχε ανάγκη από περισσότερο ζωτικό χώρο, προκειμένου να μπορούν να ζουν ανεκτά οι Γερμανοί. Κι αυτήν την ανάγκη για «ζωτικό χώρο» επρόκειτο να πληρώσει η ανθρωπότητα, είκοσι χρόνια αργότερα.

Στα 1923, το γερμανικό μάρκο είχε εκμηδενιστεί και οι άνεργοι, στη χώρα, έφταναν τα 2.000.000, αριθμό πρωτοφανή για την εποχή. Ο Χίτλερ θεώρησε πως ήρθε η ώρα να κάνει πραξικόπημα, χρησιμοποιώντας τα 20.000 μέλη των ταγμάτων εφόδου, που είχε οργανώσει. Η απόπειρα απέτυχε και ο Χίτλερ καταδικάστηκε σε φυλάκιση πέντε χρόνων.

Ο Ρούντολφ Ες έσπευσε και ζήτησε να γίνει γραμματέας του Χίτλερ, όσο αυτός θα εξέτιε την ποινή του. Εκεί, στο φωτεινό και άνετο κελί που του παραχωρήθηκε, ο Χίτλερ υπαγόρευε κι ο Ες κατέγραφε. Γεννήθηκε το βιβλίο «Ο αγών μου» («Mein Kampf»), ευαγγέλιο του ναζισμού. Στο μεταξύ, ο εθνικισμός είχε βρει ένα νέο είδωλο στο πρόσωπο του έγκλειστου. Κινήθηκαν οι μηχανισμοί κι ο Χίτλερ αμνηστεύτηκε τον Δεκέμβριο του 1924. Ξανάφτιαξε την ομάδα του με την υποστήριξη του στρατηγού Έριχ Λούντεντορφ, που ήδη ήταν βουλευτής.

Στα 1928, ο Χίτλερ βάφτισε την ομάδα Εθνικοσοσιαλιστικό κόμμα (Nazional Sozialistische και, για συντομία, Nazi). Η αύξηση της επιρροής των κομμουνιστών έπεισε τους μεγιστάνες της βιομηχανίας (Κρουπ, Τίσιν, Ρέχλιν, Ζίμενς κ.λπ.) να τον χρηματοδοτήσουν γενναία. Στα 1930, μετά το κραχ στη Γουόλ Στριτ, οι άνεργοι στη Γερμανία έφταναν τους 3.700.000 και η χιτλερική προπαγάνδα εξασφάλιζε 107 ναζιστές στη Βουλή. Στις εκλογές, που έγιναν στις 22 Ιουλίου του 1932, οι ναζι βουλευτές αριθμούσαν τους 230 και τρομοκρατούσαν το Ράιχσταγ (τη γερμανική βουλή).

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Χίντεμπουργκ κάλεσε τον Χίτλερ σε κυβέρνηση συνεργασίας με πρωθυπουργό τον βαρόνο Φραγκίσκο φον Πάπεν. Ο Χίτλερ αρνήθηκε. Νέες εκλογές, στις 6 Νοεμβρίου του 1932, έριξαν τη δύναμη των ναζι, υπέρ των κομμουνιστών, που, μαζί με τους σοσιαλδημοκράτες, συγκέντρωναν το 38%.

Οι χρηματοδότες του Χίτλερ πίεσαν τον Χίντεμπουργκ να δώσει την εντολή στους ναζι, προκειμένου να αποφευχθεί κυβέρνηση λαϊκού μετώπου. Τέτοιος κίνδυνος δεν υπήρχε, καθώς οι κομμουνιστές ακολουθούσαν το δόγμα του Στάλιν ότι «η σοσιαλδημοκρατία και ο φασισμός δεν είναι αντίπαλοι αλλά δίδυμα» και οι σοσιαλδημοκράτες διαφωνούσαν με την πρακτική του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Ο φον Πάπεν εκδηλώθηκε υπέρ του Χίτλερ. Έτσι κι αλλιώς, στα τέλη Ιανουαρίου του 1933, οι άνεργοι έφτασαν τους 6.013.000 προσφέροντας στον Χίτλερ το πιο ακαταμάχητο προεκλογικό όπλο.

Την 1η Φεβρουαρίου του 1933, ο Χίντεμπουργκ διέλυσε τη βουλή για μια ακόμα φορά και προκήρυξε νέες εκλογές, για τις αρχές Μαρτίου. Αυτές, οι ναζι δεν ήταν διατεθειμένοι να

τις χάσουν.

Στις 27 Φεβρουαρίου του 1933, ο συνεργάτης του Χίτλερ, Χέρμαν Γκέρινγκ, έδωσε εντολή στους δικούς του να βάλουν φωτιά στο Ράιχσταγ. Ενοχοποιήθηκαν ένας Γερμανός και τρεις Βούλγαροι κομμουνιστές (ανάμεσά τους και ο μελλοντικός ηγέτης της Βουλγαρίας και τότε μέλος του προεδρείου της 3ης Διεθνούς, Γκεόργκι Δημητρόφ). Η σκευωρία έπεσε στη δίκη και οι κατηγορούμενοι αθωώθηκαν αλλά οι εκλογές είχαν ήδη γίνει. Περίπου 800.000 «αγανακτισμένοι» ναζί είχαν κινητοποιηθεί ενώ η χιτλερική προπαγάνδα δεν άφηνε περιθώρια στους αντιναζί να πάρουν ανάσα. Ο Χίτλερ πήρε 44% των ψήφων, που, μαζί με το 8% των εθνικιστικών κομμάτων, του έδωσε την πολυπόθητη εξουσία. Στις 21 Μαρτίου του 1933, η νέα βουλή, με 441 ψήφους έναντι 94, έδινε δικτατορικές εξουσίες στον Χίτλερ.

Έμεναν μερικά ακόμη, που έπρεπε να πράξει, ώστε να μείνει μοναδικός κυρίαρχος του παιχνιδιού. Όλ' αυτά τα χρόνια, τα τάγματα εφόδου τον είχαν βοηθήσει όπου τα χρειάστηκε. Οι αρχηγοί τους είχαν αποκτήσει δύναμη και πλέον ζητούσαν μερίδιο στην εξουσία (Ερνέστ Ρεμ) ή ασκούσαν σκληρή κριτική (Ότο Στράσερ). Με προσωπική του διαταγή, στις 30 Ιουνίου του 1934, σφάχτηκαν και οι δύο, καθώς και όλοι οι αντίπαλοί του μέσα στο κόμμα. Την ίδια νύχτα, σφάχτηκε στο σπίτι του μαζί με τη γυναίκα του και ο αρχηγός του κόμματος των καθολικών, Κουρτ φον Σλάιχερ (1847 - 1934), πρωθυπουργός το 1932. Την επομένη, 1 Ιουλίου του 1934, μέσα σε μια μόνο μέρα, σφάχτηκαν 5.000 στελέχη των ταγμάτων εφόδου. Ο Χίτλερ έμεινε απόλυτος κυρίαρχος, καθώς το μοναδικό εμπόδιό του, ο γηραιός πρόεδρος της Δημοκρατίας φον Χίντεμπουργκ πέθανε τον Αύγουστο του 1934, σε ηλικία 87 χρόνων. Πειθήνια η βουλή, ανάθεσε στον Χίτλερ κι αυτό το αξίωμα: Τον έκανε φίρερ (πρόεδρο και πρωθυπουργό, ταυτόχρονα).

Ξεκινούσε η μακριά νύχτα του εκφασισμού της Γερμανίας. Με εντυπωσιακές γιορτές και παρελάσεις, με την οργάνωση της νεολαίας και την καλλιέργεια του χαφιεδισμού ακόμα και μέσα στην ίδια την οικογένεια. Κι όλα αυτά, με την ψήφο του λαού: Τον Αύγουστο του 1934 ακόμα, ο γερμανικός λαός ενέκρινε με 89,93% το διάταγμα που πρόσφερε στον Χίτλερ την απολυταρχία «για μια νέα Γερμανία».

Από το φθινόπωρο, ξεκίνησε ο επανεξοπλισμός του Ράιχ, τόσο φανερός, ώστε ο Γιάκιμ Ρίμπεντροπ αναγκάστηκε να τον παραδεχτεί δημόσια, τον Νοέμβριο. Τον επόμενο Ιανουάριο, οι κάτοικοι του Σάαρ, με 90,8%, ψήφισαν την ένταξή τους στη Νέα Γερμανία.

Το νέο δόγμα του Χίτλερ ανακοινώθηκε από τον ίδιο τον επόμενο Μάρτιο: Η Γερμανία

έπαυε να αναγνωρίζει τη συνθήκη των Βερσαλλιών, θεωρούσε τη Σοβιετική Ένωση άμεση απειλή για την Ευρώπη, επανέφερε την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία με σκοπό να σχηματίσει 35 μεραρχίες, οργάνωνε πολεμική αεροπορία με αρχηγό τον Γκέρινγκ, αναδιοργάνωνε τα SS και δημιουργούσε στρατόπεδα συγκέντρωσης αντιφρονούντων. Ως τα τέλη του μήνα, τα στρατόπεδα «φιλοξενούσαν» 9.000 κρατούμενους.

Βρετανία και Γαλλία απάντησαν με νέους εξοπλισμούς και παράταση του χρόνου της στρατιωτικής θητείας.

Ταυτόχρονα, στη Γερμανία άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα συμπτώματα από την καλλιέργεια του άκρατου ρατσισμού: Στις 12 Απριλίου (1935), η Ένωση Γερμανών Λογοτεχνών ανακοίνωσε τη διαγραφή όλων των μη Αρίων μελών της. Στις 30, τα δικαστήρια του Βερολίνου επικύρωσαν ως αιτία διαζυγίου την έλλειψη πίστης και αφοσίωσης στις αρχές του ναζισμού.

Από τον Μάιο, ξεκίνησε η οχύρωση παραμεθόριων περιοχών. Τον Ιούνιο, ο Χίτλερ πετύχαινε συμφωνία με τη Βρετανία, στις όρους της οποίας περιλαμβανόταν και η δυνατότητα τα 35 γερμανικά υποβρύχια να αυξηθούν και να φτάσουν σε αριθμό τα βρετανικά.

Ο πλήρης εκφασισμός της δημόσιας ζωής επήλθε τον Σεπτέμβριο του 1935, με την ευκαιρία ενός συνεδρίου των ναζί στην ιερή πρωτεύουσά τους, Νυρεμβέργη. Εκεί, ανακοινώθηκε ότι του λοιπού το σύμβολο των ναζί, η σβάστικα, θα αντικαθιστούσε την εθνική σημαία της Γερμανίας. Εκεί, ανακοινώθηκαν και οι γνωστοί ως «Νόμοι της Νυρεμβέργης». Αφορούσαν τη γερμανική ιθαγένεια και την προστασία του γερμανικού αίματος και της γερμανικής τιμής. Και εξειδικεύονταν σε απαγόρευση της συμμετοχής των Εβραίων στην πολιτική ζωή της χώρας, απαγόρευση γάμου αλλά και οποιασδήποτε σεξουαλικής σχέσης ανάμεσα σε Εβραίους και μη Εβραίους Γερμανούς, ακόμα και απαγόρευση εισόδου των «γνησίων Γερμανιδων» σε σπίτια Εβραίων, εφόσον είχαν ηλικία κάτω των 45 χρόνων. Τον ίδιο μήνα, ανακοινώθηκε και η υποχρεωτική εξαγορά των επιχειρήσεων που ανήκαν σε Εβραίους.

Ακολούθησε η αφαίρεση του εκλογικού δικαιώματος των Εβραίων, ενώ δόθηκε «απεριόριστη άδεια» σε όσους εργάζονταν στο δημόσιο ή στον στρατό. Και βέβαια, κόπηκαν οι συντάξεις σε Εβραίους. Τον ίδιο καιρό, η Γκεστάπο αναδεικνυόταν σε στυλοβάτη της κρατικής καταστολής με τη σύλληψη 3.500 «υπόπτων για κομμουνιστική ή σοσιαλιστική δράση». Καθώς ξημέρωνε το 1936, ο Γιόζεφ Γκέμπελς ανακοίνωνε:

«Μπορούμε να ζήσουμε χωρίς ψωμί, όχι όμως και χωρίς κανόνια». Και γνωστοποιούσε πρόγραμμα «δημιουργίας αποικιών» που θα μπορούσαν να καλύψουν τις γερμανικές ανάγκες σε πρώτες ύλες.

(Έθνος της Κυριακής, 8.8.1999) (τελευταία επεξεργασία, 17.6.2009)